

Hjo kommun

kommunen@hjo.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Korsberga skola i Hjo kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hjo kommun att senast den **28 februari 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Hjo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- I undervisningen tas hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (1 kap. 4 § och 3 kap. 3 § skollagen; 3 kap. 12 d och f §§ skollagen; 9 kap. 4 a § skolförordningen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2. Kunskaper)

Åtgärder

- Lärarna ska ta hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande så att lärarna anpassar undervisningen till alla elever, även de som har svårt respektive lätt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Hjo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att samtliga elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Bedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn av Hjo kommun under hösten 2017. Korsberga skola besöktes av Skolinspektionen den 20 och 21 september 2017. Vid tillsynen intervjuades rektor, lärare, elever samt representanter för elevhälsan. Skolinspektionen gjorde även lektionsobservationer.

Skolinspektionens tillsyn visar att Korsberga skola är inne i en förändringsprocess med ny rektor och ett flertal nya lärare. Det finns utvecklingsområden på skolenheten som den nya rektorn har identifierat och ett arbete med dessa områden har påbörjats. Tillsynen visar dock att alla elever på skolenheten inte har en studiemiljö som präglas av studiero. Det finns också brister i undervisningen i flera klasser, som delvis sammanhänger med bristerna i studieron. När lärarna får ägna mycket tid åt de elever som stör begränsas tiden för att stötta de elever som behöver mer stöd i undervisningen och även begränsas tiden för att ge elever utmaningar för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen bedömer att lärarna i sin undervisning, inte i tillräckligt hög grad, tar hänsyn till varje enskild elevs behov, förutsättningar, erfarenhet och tänkande. Tillsynen visar att lärarnas kraft framför allt går åt till att möta de elever som behöver mycket stöd eller behöver olika grad av anpassningar av undervisningen. Trots det har lärarna inte tid att exempelvis ge alla elever den individuella hjälp som de behöver för att de ska kunna komma vidare med arbetsuppgifterna på lektionen. Det resulterar i att elever får sitta och vänta länge under lektionerna på att få hjälp. Lärarna hinner inte heller med att ge mer utmanande arbetsuppgifter till de elever som har lätt för sig i skolarbetet så att dessa elever ges stöd och stimulans att utvecklas så långt som möjligt.

Enligt skollagen ska i utbildningen hänsyn tas till barns och elevers olika förutsättningar och behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Vidare framgår av skollagen att alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Lärarna berättar i intervjun att de är medvetna om att det finns brister i arbetet med att stimulera och motivera de elever som skulle kunna komma längre i sin kunskapsutveckling. I till exempel engelska är det stor spridning när det gäller

elevernas kunskapsnivå, vilket skapar utmaningar för läraren. De berättar vidare att det inte finns tillräckligt med resurser för att hjälpa de elever som behöver mycket stöd. Det är därför vanligt att eleverna får vänta länge för att få hjälp med att kunna komma vidare. I nuläget uppger lärarna att de inte hinner med att hjälpa alla elever under lektionerna utan att de måste prioritera att ge stöd åt de elever som har mer omfattande stödbehov. Lärarna får då fokusera på att eleverna ska nå godkänd kunskapsnivå.

De yngre eleverna berättar i intervju att de i deras klass ibland får leka innan rasten om de är klara med sin uppgift före lektionen är slut. I några klasser får eleverna göra vad de vill så länge de inte stör, säger några andra elever. I en klass finns en lista med saker att göra som eleverna kan välja mellan när de är klara och ibland kan eleverna välja att fortsätta att arbeta med svårare uppgifter. Eleverna berättar vidare att det är svårt att få hjälp på lektionerna det är så många elever som behöver hjälp. Ibland kan de få vänta nästan hela lektionen, uppger några elever.

De äldre eleverna i en klass berättar i intervjun att de ropar på fröken för att få hjälp. I andra klasser kan eleverna skriva upp sig på tavlan i turordning, men de får oftast vänta ganska länge på sin tur att få hjälp. Några elever uppger att de kan försöka komma vidare själva genom att hoppa över den svåra uppgiften, istället läsa sin "bänkbok", rita eller göra någonting annat.

Båda elevgrupperna berättar att de får sitta länge med handen uppe utan att få hjälp. Ibland går läraren till andra elever istället, för att de råkar vara närmare läraren, så att de som väntat längst får vänta ännu längre, berättar några elever.

På frågan hur lärarna kan anpassa undervisningen efter elevernas individuella behov uppger rektorn i intervjun att det är en stor utmaning för lärarna. I den organisation som skolan har för närvarande med åldersblandade klasser är det ännu svårare att anpassa undervisningen. Rektorn uttrycker att hon är medveten om problemet och för diskussioner med specialpedagoger om detta dilemma för att hitta lösningar.

Motivering till föreläggande som ingripande

Hjo kommuns verksamhet vid Korsberga skola uppfyller inte de krav som följer av gällande forskrifter. Hjo kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i studieron i vissa klasser. Bedömningen grundar sig på både intervjuer och lektionsbesök. Det är oroligt och förekommer att elever stör undervisningen på lektionerna genom att exempelvis prata rätt ut och gå ut och in i klassrummet. Rektorn, som började sin anställning vid höstterminens start, har vidtagit åtgärder för att främja en god studiemiljö tillsammans med elevhälsan och lärarna. Åtgärderna har lett till vissa positiva framsteg men dessa har ännu inte varit tillräckliga för att åtgärda studiemiljön i alla klasser.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Eleverna berättar i intervjun att det är svårt att koncentrera sig på lektionerna då ljudnivån är hög. De ger exempel på att elever skriker och går in och ut eller runt i klassrummen under lektionstid och stör klasskamraterna. Det finns elever som slår med pennan och skakar med fotstödet så att oljud uppstår vilket gör det är svårt att koncentrera sig på lektionen, uttrycker några elever. Lärarna säger till, ibland flera gånger, men det hjälper bara en liten stund eller om läraren blir riktigt arg, uttrycker de vidare. I en av klasserna är det inga elever som stör men eleverna i den klassen säger att de ändå blir störda av att de hör störande ljud från klassen som är i rummet intill.

Representanterna i elevhälsan berättar i intervjun att skolans personal har lagt ned ett hårt arbete med studieron och att detta arbete fortsätter. De säger att de ser att arbetet med studieron börjar ge resultat.

Lärarna berättar också i intervjun att studieron blivit bättre, men uttrycker att det finns brister i elevernas ansvarstagande och motivation, vilket gör att det blir mer oroligt i klassrummen. Den åldersblandade undervisningen och skillnader i skolmognad gör det svårare att ge eleverna den insikten, menar lärarna.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen besökt och observerat flera lektioner och sett varierande grad av störningsmoment och oro under lektionerna. Skolinspektionen kunde till exempel se att lärare svarar de elever som pratar högt och rätt ut, utan att räkna upp handen, vilket gör att detta blir ett allmänt rådande förhållningssätt i de flesta klasser som saknar studiero. Flera elever går ut och in i klassrummet under pågående lektion utan att säga till läraren. Ibland ser inte läraren att elever går ut och in eller så ignoreras elevernas beteende. Några lärare försöker tysta och lugna eleverna vilket inte ger resultat. Några elever använder hörselkåpor under lektionen då ljudvolymen är för hög för att de ska kunna koncentrera sig.

I Skolinspektionens skolenkäter som genomfördes hösten 2016 framkom att både elever i årskurs 5, den pedagogiska personalen och vårdnadshavarna ger Korsberga skola sämre resultat gällande studieron än samtliga skolor som deltagit i enkäten. (Resultatet redovisas i stycket "Måluppfyllelse och resultat")

Motivering till föreläggande som ingripande

Hjo kommuns verksamhet vid Korsberga skola uppfyller inte de krav som följer av gällande forskrifter. Hjo kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Korsberga skola i Hjo kommun uppfyller författningarnas krav inom följande områden:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för lärande och trygghet

Styrning och utveckling av verksamheten

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Ia Thun
Föredragande/Utreddare

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Korsberga skola

Fakta om Korsberga skola

Korsberga skola är en kommunal grundskolenhet som ligger i Korsberga samhälle en dryg mil utanför Hjo. I skolenheten ingår förskoleklass, grundskolans årskurser 1 till 6 och fritidshem. På skolan går 72 elever varav 8 går i förskoleklass. Undervisningen sker åldersintegrerat. Skolan leds av en rektor. Skolans rektor ansvarar även för två förskolor liksom grundskolan Fågelås skola och fritidshem.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Enligt de uppgifter som rektorn lämnat till Skolinspektionen bedömdes 91 procent av eleverna i årskurs 3 uppnå kunskapskraven i svenska läsåret 2016/17. I matematik bedömdes 73 procent uppnå kunskapskraven, och i de naturorienterade och samhällsorienterade ämnena 82 procent.

Skolverkets statistik över resultaten i de nationella ämnesproven i svenska för årskurs 3 läsåret 2015/16 visar att mellan 91 och 100 procent av eleverna bedömdes uppnå kravnivåerna på de olika delproven. Lägst var resultaten på delproven som mäter läsa berättande text och skriva faktatext. För två delprov redovisas inte resultaten då för få elever deltagit. Resterande delprov klarade 100 procent av eleverna. Eleverna uppnådde högre resultat i jämförelse med riket i fyra av de åtta delprov som redovisas.

Skolverkets statistik över resultaten i de nationella ämnesproven i matematik för årskurs 3 visar att mellan 83 och 100 procent av eleverna bedömdes uppnå kravnivån på de olika delproven. För ett delprov redovisas inte resultaten då för få elever deltagit. Lägst var resultatet på delprovet proportionella samband och matematik och högst var resultatet av rumsuppfattning och geometriska objekt och förståelse för räknesätt. Eleverna uppnådde högre resultat i jämförelse med riket i fem av de nio delprov som redovisas.

Enligt de uppgifter som rektorn lämnat till Skolinspektionen bedömdes 100 procent av eleverna i årskurs 6 uppnå kunskapskraven i alla ämnen förutom engelska läsåret 2016/17.

Skolverkets statistik visar att i 13 av 15 ämnen uppnådde samtliga elever de kunskapskrav som minst ska uppnås läsåret 2015/16. Vidare framgår att den genomsnittliga betygspoängen varierar mellan 11,7 (i ämnet historia) och 15,6 (i ämnet bild). De genomsnittliga betygspoängen på skolenheten är lägre än i riket som helhet i ämnena engelska, hem- och konsumentkunskap, historia, slöjd och teknik.

Resultat av arbetet för trygghet och studiero

Skolinspektionens skolenkät för elever i årskurs 5 som genomfördes hösten 2016, besvarades av samtliga elever i årskurs 5. På grund av att elevantalet är lågt redovisas resultaten av enkäterna för varje frågeområde i form av ett index där 0 är lägst och 10 är högst. Ett högt indexvärde indikerar en positiv uppfattning och ett lågt index indikerar en negativ uppfattning. På påståendet "Jag känner mig trygg i skolan" har Korsberga skola fått indexvärde 7,2. Medelvärdet för samtliga skolor som deltagit i enkäten var 8,4. På påståendet "Jag har studiero på lektionerna" har skolan indexvärdet 4,2 mot samtliga skolors 6,3. För övrigt har skolan lägre indexvärde på 19 av de 24 frågor som enkäten innehåller.

Skolinspektionens skolenkät för pedagogisk personal grundskola hösten 2016, besvarades av 82 procent av personalen. På området "studiero" har skolan indexvärdet 4,9 mot samtliga skolors 6,8.

Skolinspektionens skolenkät för vårdnadshavare grundskola hösten 2016, besvarades av 14 vårdnadshavare. På området "studiero" har skolan indexvärdet 4,7 mot samtliga skolors 6,5.